

Toezegging en/ of technische vragen vanuit de adviescommissie

Onderwerp: *Weigering Verklaring van geen bedenkingen (VVGB) Goorstraat 33*

Datum commissievergadering:	26 mei 2026
Toegezegd door portefeuillehouder:	K. Boonen
Beantwoord door portefeuillehouder:	G. Rijkers

Vraag:

- N.a.v. de vragen van CDA Cranendonck heeft wethouder Boonen toegezegd ambtelijk advies te vragen over neerwaartse gewasbescherming. De vraag van CDA gaat over de richtlijnen m.b.t. de neerwaartse gewasbescherming en hoe hier consequent mee om te gaan.
- N.a.v. de vraag van CB'24 over hoe de situatie eruit had gezien als in 2024 een goed geluidsonderzoek was aangeleverd, zegt wethouder Boonen toe de vraag mee te geven aan de ambtelijke organisatie.
- N.a.v. de insprekers heeft wethouder Boonen toegezegd in te gaan op de hoofdpunten van de insprekers over de vvgb Goorstraat 33, om een tegenbeeld te schetsen.

Antwoord:

Vraag CDA

Er zijn in Nederland geen wettelijke bepalingen inzake neerwaartse gewasbestrijdingsmiddelen. In het locatie specifiek onderzoek dat door Goorstraat 33 is aangeleverd staat op pagina 22 dat vanwege gewijzigde spuittechnieken de afstand van 50 meter bij neerwaartse bestrijdingsmiddelen gereduceerd kan worden tot 12,5 meter. De 12,5 meter is evenmin als de 50 meter in de wet geregeld. Wel staat er in het Activiteitenbesluit en de activiteitenregeling dat er in de nabijheid van oppervlaktewater driftarme apparatuur moet worden gebruikt. De driftarme techniek moet een driftreductie van 75% hebben (artikel 3.82 activiteitenregeling). Dit betekent dus dat het gif dat drift 75% minder mag zijn dan bij gewoon gebruik, dit zegt nog niets over de afstand die het gif bij drift aflegt.

Een alinea eerder op pagina 22 wordt een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 27 maart 2024, ECLI:NL:RVS:2024:1263, aangehaald. In deze uitspraak wordt een afstand van 20 meter tussen een bloembollenbedrijf en een plattelandswoning als aanvaardbaar geacht om meerdere redenen. Er is een locatie specifiek onderzoek overlegd waaruit blijkt dat er ook in de situatie met een bedrijfswoning al sprake is van een gevoelige functie, evenals bij een plattelandswoning, daarnaast is er

een sloot en bij oppervlaktewater moet er met drift reducerende apparatuur gespoten worden, aan de noord- en westzijde is de plattelandswoning afgeschermd met gebouwen, aan de oostzijde is wintergroene beplanting aanwezig met een hoogte van 2 meter en er wordt neerwaarts gespoten. Dit alles tezamen maakt een afstand van minder dan 50 meter tussen het gevoelige object (de plattelandswoning) en gronden waarop gewassen geteeld worden acceptabel.

Het gegeven voorbeeld typeert dat de problematiek met spuitzones erg casuïstisch is en elk geval op zich lijkt te staan. Afhankelijk van de omgeving en de te treffen maatregelen zijn kortere afstanden dan 50 meter mogelijk, maar de Afdeling stelt elke keer bij een kortere afstand dat: 'in dit concrete geval geen afstand van 50 meter hoeft te worden aangehouden, gelet op...' en dan volgen de concrete feiten waarmee de kortere afstand is gemotiveerd.

Vraag CB'24

Zoals in heel veel gemeenten stond het aspect spuitzones in Cranendonck lange tijd niet op de radar terwijl de problematiek al sinds begin deze eeuw speelde. Al in 2007 is er een uitspraak gedaan waarbij een afstand van 50 meter van een gevoelig object tot een boomgaard als acceptabel werd beschouwd in het kader van gewasbeschermingsmiddelen. De afgelopen jaren heeft dit aspect een vogelvlucht genomen en zijn ook andere percelen, dan boomgaarden, waarop gespoten mag worden onderdeel van rechtszaken geworden. De gemeente Cranendonck werd zich hiervan bewust toen er steeds meer zienswijzen op dit aspect werden ingediend. Naar alle waarschijnlijkheid zou de vergunning dus verleend zijn zonder acht te slaan op het aspect spuitzones omdat deze aanvraag is ingediend op een moment dat de reikwijdte van de uitspraken met betrekking tot spuitzones nog niet afdoende bekend was in de organisatie. Overigens is het dan wel de vraag of de vergunning bij een rechter stand gehouden zou hebben.

Reactie insprekers

Hieronder worden per inspreker de punten cursief samengevat en puntsgewijs weergegeven waarna er per punt een reactie volgt.

De heer Senders:

- 1. De gemeenteraad heeft op 16 april 2024 positief gereageerd op het initiatief en een VVGB ter visie gelegd. Er is geen enkele zwaarwegende nieuwe omstandigheid die weigeren van de VVGB rechtvaardigt. Geluid zou dit kunnen zijn, hierop is immers een zienswijze ingediend maar dat is inmiddels opgelost.*

Het voorgaande zou waar zijn als het aspect spuitzones nog niet bestaan had ten tijde van de aanvraag. De problematiek spuitzones speelt al sinds begin deze eeuw en is ten onrechte niet meegewogen bij de eerdere besluitvorming om een ontwerp vvgb ter visie te leggen. Een ontwerp vvgb maakt dat de gemeenteraad bij een definitief besluit op deze vvgb een heroverweging kan maken. Dit kan op basis van een ingekomen zienswijzen of op basis van nieuwe inzichten waaraan sowieso getoetst had moeten worden ook bij het ontwerp.

- 2. Stukken met betrekking tot geluid zijn pas na maanden gedeeld en als dit dan is opgelost doemt er een nieuw probleem op. De vraag rijst of er objectief gekeken wordt naar legalisatie of gezocht wordt naar een weigeringsgrond. Een zorgvuldige overheid dient niet zo te handelen maar voorspelbaar, transparant en consistent.*

De gemeente Cranendonck heeft meegewerkt aan legalisatie er is een ontwerp beschikking ter inzage gelegd. In eerste instantie is ten onrechte niet getoetst op spuitzones. Wij delen de mening dat een overheid transparant en consistent moet handelen maar dat onthoudt de gemeente niet van haar plicht om bij een gemaakte fout (het niet toetsen aan spuitzones) dit te herstellen.

- 3. 50 meter is geen wettelijke norm, er is geen wet, landelijke regeling of amvb die bepaalt dat er 50 meter afstand moet zijn tussen een gevoelig object en een perceel waarop gewasbeschermingsmiddelen gebruikt mogen worden. De 50 meter komt uitsluitend voor in jurisprudentie. De Odzob erkent dit zij stellen in hun rapport: er is op dit punt nog geen eenduidige lijn herkenbaar. Je moet de zaak dus afzonderlijk beoordelen. Te toetsen gevallen moeten niet star en theoretisch worden behandeld, als je die weg kiest, kies je voor de harde lijn, een realistische lijn is beter.*

Het klopt dat er geen wet, regeling of amvb is die bepaalt dat de genoemde 50 meter moet worden aangehouden. Wel zijn er legio uitspraken van de Afdeling die aangeven dat een afstand van 50 meter voldoende is tussen een gevoelig object en een spuitzone. Het klopt ook dat er inmiddels veel uitspraken zijn waar in de omstandigheden van het geval geoordeeld is dat een kleinere afstand denkbaar is. In geval van de kleinere afstand valt er nog geen eenduidige lijn te herkennen. De Odzob erkent daarmee dat 50 meter zeker genoeg is en dat er bij minder dan 50 meter geen echte lijn in de jurisprudentie is te herkennen. Voor elke uitspraak waar een kleinere afstand is toegestaan, is er een uitspraak waar de kleinere afstand niet mocht en het besluit werd vernietigd. Realistisch is dus varen op de lijn van 50 meter of in specifieke gevallen gemotiveerd te kiezen voor een kleinere afstand. In casus is er een locatie specifiek onderzoek aangeleverd. De conclusie van het onderzoek wordt echter niet onderschreven door de Odzob. De reden dat het onderzoek niet als afdoende is beoordeeld bestaat uit verschillende onderdelen. De afstand tot de omliggende agrarische percelen is zeer beperkt. De voorgestelde maatregelen zijn onvoldoende. Bij het onderzoek moet uitgegaan worden van de maximale planologische mogelijkheden van de omliggende percelen. Met andere woorden, niet de huidige beplanting maar de mogelijke beplanting maakt dat er sprake is van ene risico.

- 4. Er is sprake van een bedrijfswoning en het blijft een bedrijfswoning er verandert niets er wordt alleen de aanduiding burgerbewoning toegestaan aan het perceel toegevoegd.*

Feitelijk verandert er door de aanduiding wel iets. In een bedrijfswoning moet iemand wonen met binding met het bedrijf. Dit zijn de eigenaar of een werknemer (met hun eventuele gezin). Door de aanduiding mag iedereen er wonen. Dus de huidige bewoners en ook degene aan wie zij de woning in de toekomst overdragen. Vanwege deze wijziging moet worden aangetoond dat er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Mw. Van Eijndhoven:

1. *De wijze waarop met spuitzonering wordt omgegaan lijkt op willekeur. College neemt een standpunt in op basis van de vraag of er bezwaar wordt verwacht of niet. In casu wordt bezwaar verwacht op basis van geluid en dat aspect is weerlegd en er is sprake van een goed woon- en leefklimaat.*

Van willekeur is geen sprake wel van casuïstiek. In elke casus met betrekking tot spuitzonering waarbij de afstand tussen het gevoelige object en de locatie waar gespoten mag worden kleiner is dan 50 meter moet gekeken worden of de feiten van het geval een kleinere afstand dan 50 meter rechtvaardigen. Hierbij kan de afweging of er bezwaar verwacht wordt in geval van twijfel of de oplossing waterdicht is een rol spelen. Voor wat betreft geluid is het laatste rapport inderdaad goedgekeurd.

2. *Het geluidrapport is helder er is sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Goed hoeft niet want er is sprake van een bedrijfswoning en analoog aan de plattelandswoning moet er dan minimaal sprake zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.*

Qua geluid is er inderdaad sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en wij onderschrijven de opmerking dat dit voldoende is omdat er sprake is van een bedrijfswoning.

3. *In de schriftelijke vragen is gevraagd of de regels anders zijn dan in 2023 toen de aanvraag werd ingediend en de aanvraag dient onder de Wro afgehandeld te worden. Dat spuitzones toen nog niet aan de orde waren is in een mail van een medewerker van de gemeente is bevestigd dat bij de toetsing van de onderzoeken het onderwerp spuitzones op dat moment geen significante rol speelde. De toetsing aan spuitzones is pas in de afgelopen maanden een rol gaan spelen, de tekst komt uit een mail van 2025. In eerdere plannen zoals de beide veegplannen en Blake Beemd 6 was het aspect spuitzones nooit een probleem. Uw raad heeft er mee ingestemd. Op Blake Beemd 6 is met de persoon die beroep had aangetekend en weldegelijk gewasbestrijdingsmiddelen gebruikt een afstand van 10 meter afgesproken, dat kan hier ook.*

De aanvraag is van 2023 en dient inderdaad onder de Wro te worden afgehandeld. Vandaar dat er nu ook om een vvgb wordt gevraagd, een instrument dat voor dit soort gevallen onder de Omgevingswet niet meer bestaat. Het feit dat de gemeente Cranendonck pas in 2025 het aspect spuitzones als een te toetsen aspect, van nu ETFAL of voorheen, zoals bij deze aanvraag getoetst moet worden, een goede ruimtelijke ordening is gaan zien, doet niet af aan het feit dat de spuitzoneproblematiek ook toen in Cranendonck gewoon speelde. Hetzelfde geldt voor de veegplannen en Blake Beemd 6 deze plannen zijn ten onrechte niet aan het aspect spuitzones getoetst,

dit betekent echter niet dat wij op basis daarvan nu af kunnen zien van toetsing. In de casus Blake Beemd is een wintergroene dichte haag gepland tussen het perceel van de spuiter en de woning, daarnaast is de voortuin daar aangewezen als niet verblijfszone. De afstand tussen de woning en het perceel van appellant bedraagt daar circa 40 meter. De beide percelen liggen op het meest nabije punt inderdaad op ongeveer 10 meter.

4. *De rechter (de schrijver van dit stuk neemt aan in de handhavingszaak) heeft verzocht het initiatief mee te nemen in het Veegplan, dit mocht niet van de gemeente. Was dat gebeurd dan was er geen probleem geweest.*

Het initiatief is inderdaad niet meegenomen in het veegplan. Het is wel de vraag of er dan geen probleem geweest zou zijn. Het veegplan werkte met deadlines en als de stukken er niet op tijd waren werd je uit het veegplan gehaald. Omdat er pas dit jaar een inmiddels goedgekeurd akoestisch rapport is aangeleverd, was het plan naar alle waarschijnlijkheid uit het veegplan gehaald en als BOPA verder gegaan.

5. *De odzob houdt stringent vast aan 50 meter, onterecht, zeer recent op 16 mei jl. Is er een uitspraak gedaan die zegt dat kleine agrarische percelen rondom woningbouw niet meer meegenomen hoeven te worden in de beoordeling, argument is dat de percelen niet gespoten kunnen worden door grote machines, in casu zijn de percelen ook erg klein, op het achtergelegen perceel na, dit valt op te lossen door maatregelen te treffen op het perceel.*

Zoals hiervoor reeds uitgelegd wordt in elke casus waarbij een kleinere afstand dan 50 meter wordt aangehouden gekeken naar de specifieke feiten en omstandigheden van het geval. In de reactie in de raadscommissie werd een uitspraak van 16 mei jl. aangehaald. De genoemde datum betreft een zaterdag. Er is ambtelijk contact geweest met insprekerster en zij heeft de uitspraak van de rechtbank Zeeland en West-Brabant van 6 mei jl. Toegezonden (RBZWB:2026:3486). Ambtelijk is ook een uitspraak van de Afdeling gevonden van 11 maart 2026 (RVS:2026:1410).

In de uitspraak van de rechtbank werden prikkelarme woningen gerealiseerd op 10 meter van een perceel waar gespoten mag worden. De gemeente heeft bij het besluit een locatie specifiek onderzoek gevoegd waaruit blijkt dat bij deze afstand sprake is van ETFAL. De gemeente voert de volgende argumenten, zoals opgenomen in het locatie specifiek onderzoek, aan en de rechtbank heeft daarop geoordeeld dat de gemeente het besluit op goede gronden heeft genomen:

- a. Het plan voorziet in driftbeperkende maatregelen. Over een groot deel van de grens met het agrarisch perceel worden houtwallen gerealiseerd, bestaande uit een opgeworpen grondwal met een begroeid topscherm (totale hoogte drie

meter), aangevuld met lage struiken en bomen. Volgens het deskundigenonderzoek (het locatie specifiek onderzoek) heeft deze inrichting een sterk driftbeperkend effect bij eventuele spuitactiviteiten op het perceel van verzoeker.

- b. Uit het locatie specifiek onderzoek blijkt verder dat het niet aannemelijk is dat in de omgeving van het plangebied gewassen zullen worden geteeld waarvoor beschermingsmiddelen zullen worden toegepast. Ook voor het agrarisch perceel van verzoeker (schapenweide) is het niet aannemelijk dat het huidige gebruik zal worden gewijzigd naar een vorm van agrarisch gebruik waarbij mechanisch spuiten of intensieve gewasbescherming aan de orde is.
- c. Voorts blijkt uit het locatie specifiek onderzoek dat het mogelijk is dat er op de schapenweide met de hand onkruid wordt gespoten, maar dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen niet intensiever en grootschaliger dan dat zal zijn. Het perceel is relatief klein en, gelet op het huidige en historische gebruik, is alleen handmatig spuiten van onkruid aannemelijk. Voor het handmatig spuiten van onkruidbestrijdingsmiddelen is volgens het locatie specifiek onderzoek geen spuitzone van 50 meter noodzakelijk, omdat dat zeer lokaal, beheerst en gedoceerd moet worden gespoten.
- d. Tot slot is het volgens het locatie specifiek onderzoek onwaarschijnlijk dat het perceel zal worden verkocht of verpacht voor agrarische activiteiten die intensieve gewasbescherming vereisen. De onderbouwing hiervoor is dat het perceel te klein is om efficiënt te kunnen worden ingezet voor gewasteelt of fruitteelt. Het heeft ook geen ontsluiting aan de openbare weg, anders als via recht van overpad over het terrein van de huidige eigenaar. Voor aantrekkelijk gebruik door een akkerbouw zouden daarmee ook de naastgelegen percelen bij de verkoop of het verpachten moeten worden gebruikt. De eigenaren van die percelen hebben geen bezwaar aangetekend tegen de verleende omgevingsvergunning voor het woningbouwplan.

Ook in de uitspraak van de afdeling is sprake van het aspect kleinere percelen en een locatie specifiek onderzoek waarin duidelijk wordt onderbouwd waarom op dit perceel een kleinere afstand mogelijk is. De afdeling geeft de volgende argumenten waarom zij van mening is dat het besluit op goede gronden is genomen:

- a. Uit het locatie specifiek onderzoek blijkt dat een kleinere afstand tussen een huisvestingslocatie voor arbeidsmigranten en een perceel waarop gespoten wordt onder andere acceptabel is omdat er drift reducerende maatregelen zijn getroffen in de vorm van kokosmatten tussen beide percelen.
- b. Daarnaast maakt het locatie specifiek onderzoek duidelijk dat er in de direct nabijheid oppervlaktewater in de vorm van een watergang aanwezig is die bespuiting direct aan de perceelsgrens (locatie watergang) onmogelijk maakt;

- c. Tenslotte wordt onderbouwd dat door de kleine omvang van het perceel machinale bespuiting niet aannemelijk is omdat draaicirkels en spuitpaden het beteelbaar oppervlak onevenredig zouden beperken.

Wat betekent dit nu voor de casus Goorstraat 33 te Soerendonk. De omgevingsdienst heeft aangegeven dat uit het locatie specifiek onderzoek niet met zekerheid valt te concluderen dat er op het perceel Goorstraat 33 sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Aan de Goorstraat zou inderdaad tegenover de planlocatie sprake kunnen zijn van kleinere percelen, kadastraal zijn ze niet zo groot maar ze worden gezamenlijk gebruikt voor de teelt van mais, een gewas waarbij bestrijdingsmiddelen worden gebruikt. De vraag blijft dus of dit voldoende is om aan te kunnen nemen dat dit afdoende bescherming biedt. Hierop wordt in het onderzoek niet specifiek ingegaan.

Daarnaast wordt in beide genoemde uitspraken een pallet aan feiten geschetst waarmee wordt aangetoond dat er een kleinere afstand dan 50 meter in acht genomen mag worden.

Naar aanleiding van de inspraakreactie in de commissievergadering is er overleg geweest met de Odzob. Zij staan nog steeds achter hun advies. Uit het locatie specifiek onderzoek voor Goorstraat 33 komt niet of onvoldoende naar voren hoe de bewoners van Goorstraat 33 beschermd worden tegen gewasbestrijdingsmiddelen en dat in de woning en op het perceel sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Om tot een andere conclusie te komen zou in het locatie specifiek onderzoek onderbouwd moeten worden aangetoond wat de extra maatregelen dan zijn en (al dan niet onderbouwd) met verwijzing naar jurisprudentie een kortere afstand in dit geval mogelijk zou kunnen maken. De vraag is en blijft of dat in dit geval lukt.

Tenslotte wordt nog opgemerkt dat mocht het lukken om in het locatie specifiek onderzoek gemotiveerd aan te tonen dat een kleinere afstand hier mogelijk is, het nog steeds de vraag is of een dergelijke onderbouwing overeind blijft bij de rechtbank en /of de Afdeling.